

A siófoki kórház és a magyar kórházügy jelese: Varga Ferenc (1942–2013)

1. ábra | Dr. Varga Ferenc, 1998–2000: a Magyar Kórházszövetség elnöke

Dr. Varga Ferenc siófoki kórházigazgató egyedülálló életművet hagyott maga mögött. Elkötelezettje volt a kórházi egészségügynek. A KÓRHÁZ szakfolyóirat megfogalmazása szerint: „*Senki nem tud annyit a magyar kórházügyről, mint Ő.*”

Varga Ferencel Szentendrén ismerkedtem meg, ahol minden évben országos egészségvédelmi konferenciát rendeztünk, és az egyik alkalommal Ő is jelezte, hogy mind a három napon részt szeretne venni. Két előadást is tartott a kórházi fekvő betegek, illetve szakrendelésük ellátottjainak folyamatos egészségvédelméről. Barátságunk innen indult.

Varga Ferenc Budapesten született 1942. március 24-én, és 1966-ban végzett a Pécsi Orvostudományi Egyetemen. 1970-ig a Somogy megyei KÖJÁL osztályvezetője, 1970–1977-ben Siófokon városi és járási főorvos.

1977-ben a 35 éves fiatalember pályázat útján nyerte el a siófoki kórház igazgató főorvosi állását, s így ő lett a legfiatalabb magyar kórházigazgató. Rajta kívül nincs senki, aki 36 éven át megszakítás nélkül kórházigazgatói feladatokat látott el, ráadásul ugyanannak az intézménynek az élén. Hivatott vezetője volt a kórháznak és időszakos irányítója néhány szakmai szervezetnek. A Magyar Vöröskereszt Somogy Megyei Siófoki Területi Szerveze-

tének alapító tagja és elnöke 30 évig. A folyamatos, észszerű fejlesztések mestere volt. „*Forráshiányos helyzetben a lehető leghatékonyabb szervezet kialakítása a fontos. Nem akarunk nagyobbak lenni, mint szükséges, és többet tenni, mint lehetséges*” – fogalmazta meg missziós nyilatkozatában. Nehéz gazdasági helyzetben átgondolt, sokéves munka eredményeként sikerült fenntartania az általa vezetett kórházban a pénzügyi egyensúlyt. Az igazgató szobájában 30 évig szerényen az 1977-ben örökölt bútorok maradtak. Gyakran munkatársainak spórolással megtakarított természetbeni juttatásokat igyekezett nyújtani a pénz hiányában. Szokássá vált a fejenként két kilogramm szaloncukor karácsonykor.

1983-ban a SZOT Bányász Üdülő Szanatórium és a Balatonfüredi Park Idényszanatórium megszervezésével az egészségügyi ellátást olyan területen is bővítette, amelyre az országban addig nem volt példa. Előbb 180 ágyon az ország egész területéről mozgásszervi és gyomor-bél bántalmakban, utóbb 90 ágyon elhízottak és végtagbetegségekben szenvedők utókezelését irányította a szakintézményi elbocsátás után.

1984-ben az első országos értékelés alkalmával a kórház-rendelőintézet elnyerte az Egészségügyi Minisztérium által adományozott „Kiváló Intézmény” címet.

Amikor 1985-ben a regionális földmozgás katasztrófahelyzetet idézett elő, erősen megrongálva a kórház épületét és a régi egészségházat, az életveszélyessé vált épület kiürítése elkerülhetetlenné vált. Varga főorvos átgondolt, gyors szervezéssel és összefogással olyan átmeneti megoldásokat talált ki, hogy minden kitélepített szolgálat továbbra is működőképes maradt.

Amikor az általa már 1981-ben javasolt kórházbővítési, -fejlesztési program megvalósítására döntés született, az új épületszárny lehetőséget adott nélkülözhetetlen részlegek (például coronariaórző) kialakítására, korszerű ágyak elhelyezésére, új vizsgálati eljárások és módszerek bevezetésére alkalmas helyiségek kialakítására. A 20. évfordulóra elkészült az új épületrész. A kórházbővítéshez tartozott a 12 ágyas intenzív osztály kialakítása. A siófokihoz hasonló nagyságú kórházak közül elsőként történt komputertomográf (CT) beszerzése. Bevezették a hétmillió forint megvétele után a lézersebészetet, és alkalmazni kezdték az endoszkópos műtéti technikákat. Megépült az orvos- és nővérszálló, felújították a rendelőintézet épületét. Megvalósult a fűtés korszerűsítése és a műtők rekonstrukciója. Takarékosági célból a kórház mellett mű-

2. ábra | A Siófoki Kórház-Rendelőintézet képe

ködő rendelőintézetet átadták az önkormányzatnak, és a járóbeteg-szakellátást beköltöztették a kórházba.

Az 1960-as évek színvonalán épült kórház felújítása során 2001–2002-ben készült el a sebészeti ambulancia és szakrendelés, valamint a rendelőintézeti laboratórium befogadására alkalmas épület. 2003-tól krónikus osztály működött a kórházban. Az év őszén került sor a siófoki dialízisközpont alapkö-elhelyezésére.

A 2003. május 8-án turistákat szállító autóbusz és vonat ütközése miatt bekövetkezett tömegkatasztrófa során mutatott példás szervezéséért az egészségügyi miniszter dicséretben részesítette.

2006-ban, központi rendelet alapján, tilalom alá kerültek az onkológiai szakrendelésen végezhető kemoterápiás kezelések. Folyamatosan érvelt, tárgyalt, bizonyított, gondoskodott a szakmai feltételekről. Végül sikerült elérnie célját. Ugyanígy mentette meg a kórházat 2006-ban a miniszteri tervezet szerinti elsorvasztástól. Hosszas küzdelem után, utólagosan került kiemelt (súlypon-ti) kórházi kategóriába az intézmény.

A 2000-es évek informatikai fejlesztésével elérte, hogy a kórház minden egysége egységes informatikai rendszerben dolgozhasson. A betegkommunikációba bevezette az elektronikus levelezést. A kiválóan elkészített pályázat és kórházigazgatói kiemelkedő tevékenysége elismeréseként és eredményeként kapott *„négy milliárd forintból 2012 nyarára európai üdülőhelyekhez méltó kórháza lesz Siófoknak”*. Az önrész, több mint százmillió forint, a kórház részéről már elkülönített, biztosított volt.

Véleménye szerint is: *„Az egészségügyben is meghatározó, hogy milyen felkészültséggel, döntési-vezetési készséggel kerül irányító pozícióba valaki. A munkahelynek nem csupán belső atmoszféráját határozza meg a vezetői stílus, hanem kisugárzik a kórtermek ápolójaira, az orvosi rendelők betegeire és a munkatársakra is.”*

Fontosnak tartotta a vezető számára is a betegekkel való foglalkozást: *„A legfoglaltabb vezetőnek is szüksége van arra, hogy a vezetettek és a betegek miliójében éljen.”* Kórházi főigazgatóként jól hasznosította a betegellátásból szerzett közvetlen információit, saját tapasztalatait. *„Az emberek megnyílnak az orvos előtt, elmondják az ellátással kapcsolatos észrevételeiket.”* Mindig nyitott volt munkatársai véleményére is. Nem rejtőzködött zárt ajtók mögé.

Megkövetelte a szakmai színvonal növelését, a rendszeres továbbképzéseket. Elvárta a beteg alapos és tisztességes ellátását. *„Bármilyen nehéz évek és problémák előtt áll az egészségügy, a legfontosabb, hogy a beteg ebből semmit vagy csak a lehető legkevesebbet érezze”* – hangsúlyozta.

1981-től a kórház bőrgyógyász, kozmetológus szakorvosa. A Bőr- és Nemigondozót személyesen vezette: *„...gyakran segítség nélkül magam végeztem a betegek ellátását, előfordult, hogy naponta hatvan-hetvenen is megjelentek.”*

1986-tól a Magyar Kórházszövetség vezetőségének, 1988-tól elnökségének tagja, 1991-től a megújított Kórházszövetség titkára, az Érdekvédelmi Szakbizottság elnöke. 1998–2000-ben a Magyar Kórházszövetség elnöké-ként kitűnő munkát végzett.

Tapasztalatcsere céljából az egyik igazgatókollégájával meghívásra Finnországba utazott, és több település egészségügyét, kórházszervezését tanulmányozták. Kétségkívül igen fejlett egészségügyről írhattak összefoglalókat. A Magyar Kórházszövetség elnöké-ként következetesen képviselte az egészségügyi ellátóhálózat átalakításának szükségességét, a korszerű szakellátás feltételeinek értéken történő finanszírozását, az egészségügyi dolgozók erkölcsi és anyagi megbecsülését, a biztonságos betegellátás körülményeinek megteremtését.

Vezetői pályafutása alatt tizenhét-szer történt egészségügyi miniszteri váltás! Háromszor kellett a kórház-igazgatói állásra pályáznia. A képviselőtestület meg sem pályáztatta az állást, határozatlan időre nevezték ki. A 2012-es kórházi központosítás idején nyugdíjkorhatár feletti életkora miatt kiváló munkájára tekintettel biztosították, hogy az európai uniós támogatással történt kórházfejlesztés befejezéséig a tisztjében marad. A személyének szóló bizalmat az egészségügy szolgálatában eltöltött 47 évi sokirányú és kimagasló tevékenységével érdemelte ki.

Különböző szakmai szervezetektől, önkormányzattól kapott tizennyolc kitüntetés közül néhány: Magyar Köztársasági Arany Érdemkereszt, Batthyány-Strattmann László-díj, a Magyar Egészségügyi Menedzser Klub életműdíja, Siófokért Emlékérem, Siófok posztumusz díszpolgára.

2013. március 13-án hunyt el. A magyar kórházügy kiemelkedő személyiségétől a Medical Online-on Rácz Jenő dr., a Magyar Kórházszövetség akkori elnöke búcsúzott: *„A magyar kórházügyben ikon lettél. Tapasztalatod, tudásod, bölcsességed és erkölcsi értékeid nagyon hiányozni fognak.”* Siófoki temetésén a szakma nevében e sorok írója búcsúztatta, Tamási Áron költői gondolataival: *„Azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne.”* Varga Ferenc egész életében az egészségügyben, a betegekért volt otthon.

Köszönetnyilvánítás

A szerző hálásan köszöni Gál Juditnak a kézirat elkészítésében nyújtott önzetlen és rendkívüli segítségét.

Vértes László dr.